

iz naših knjižnica

Uređuje: Danko Škare

SEND 2.0 – putovanje se nastavlja

S. Konjević*

Institut Ruđer Bošković, Knjižnica
Bijenička cesta 54
10 000 Zagreb

Od osnutka Knjižnice Instituta Ruđer Bošković (IRB) 1950. godine pa do danas međuknjižnična posudba igrala je značajnu ulogu u uslugama knjižnice. Kako bi se korisnicima dobavila građa koje nema u matičnoj knjižnici, uspostavljena je dobra suradnja s hrvatskim knjižnicama, osobito s prirodnoznanstvenim, a također i s inozemnim knjižnicama poput *British Library*, njemačkim knjižnicama okupljenim unutar kataloga *Subito*, knjižnicom TIB Hannover, slovenskom Centralnom tehničkom knjižnicom te knjižnicama udruženja IAMSILIC (*International Association of Aquatic and Marine Science Libraries and Information Centers*) i EURASLIC (*European Association of Aquatic Sciences Libraries and Information Centres*).

Do 2002. godine zahtjevi su se zaprimali telefonski, e-poštom, putem tiskanih obrazaca, naručena građa se dostavljala poštom, a statistika se ručno upisivala, tako da iz tog razdoblja i nije bilo detaljnih analiza međuknjižnične posudbe u knjižnici IRB-a, osim postera iz 1981. godine.^{1,2}

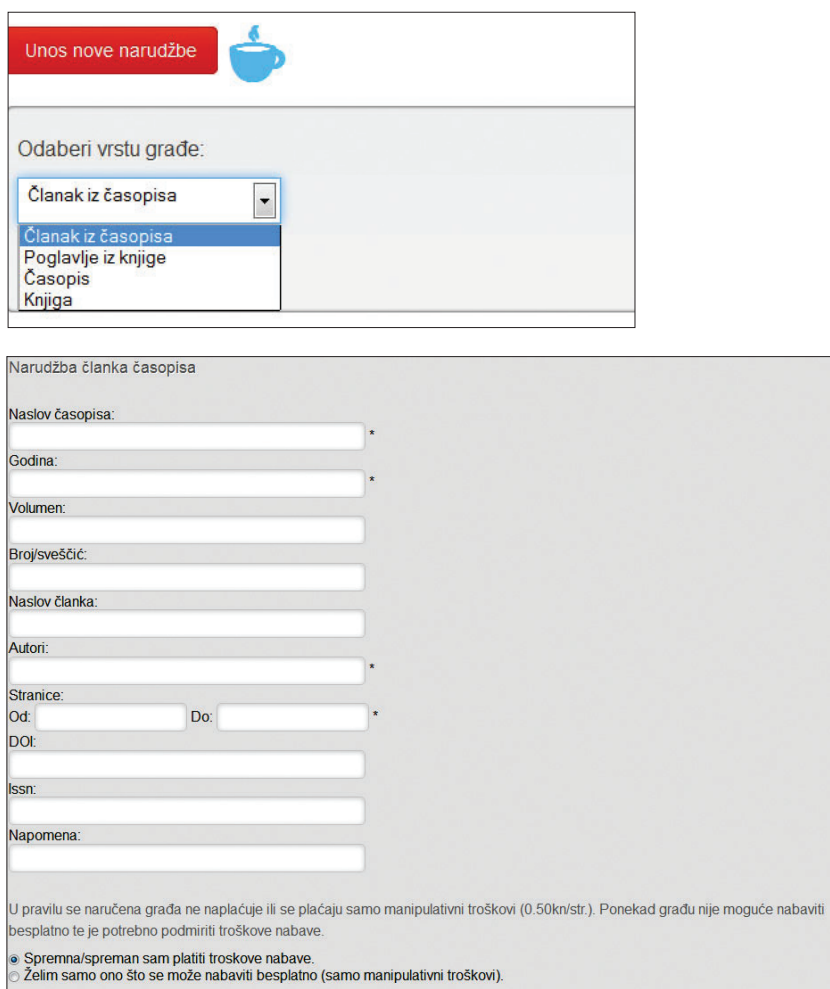
Zahvaljujući razvoju informacijske tehnologije, usluga međuknjižnične posudbe mogla se automatizirati, te tijekom 2002. godine Knjižnica radi na razvoju prvog programa za međuknjižničnu posudbu nazvanog "Sustav elektroničke nabave dokumenata", ili akronimom SEND. Završen je krajem 2002. godine, a službeno je promoviran 4. 3. 2003. godine.^{3,4} Upotrebljavan je do kraja 2012. godine kada je zbog tehničkih poteškoća i zastarjele tehnologije zamijenjen privremenim rješenjem, dok se radilo na razvoju SEND-a 2.0.

SEND, kasnije nazvan SEND 1.0 izrađen je za potrebe knjižnice IRB-a. Korisnici Instituta naručivali su građu koje nije bilo u matičnoj knjižnici pomoću sučelja SEND, dok su ostale hrvatske knjižnice naručivale građu isključivo od Knjižnice IRB-a. Do 2010. u programu je bilo registrirano 385 individualnih korisnika, 75 knjižnica od kojih se posuđivalo te 55 knjižnica koje su posuđivale građu od Knjižnice IRB-a.⁵ Program nije omogućavao drugim knjižnicama da naručuju građu od ostalih registriranih knjižnica niti su korisnici drugih knjižnica mogli naručivati građu od svoje matične knjižnice.

SEND 2.0 pušten je u rad 3. ožujka 2014. godine. Pristup za knjižnice i njihove korisnike omogućen je putem korisničkog računa AAI@EduHr, a tako

đer je omogućena i posebna registracija za knjižnice izvan sustava. Zamišljen je kao aplikacija za međuknjižničnu posudbu putem koje knjižnice mogu naručivati građu od Knjižnice IRB-a, ali i od svih ostalih knjižnica iz Hrvatske/inozemstva koje se prijave u sustav.

Ako matične knjižnice to žele, novim SEND-om 2.0 mogu se koristiti i korisnici tih knjižnica, (znanstvenici, profesori, studenti) koji se također u SEND prijavljuju svojim korisničkim identitetom AAI@Edu.Hr te putem njega šalju narudžbu za međuknjižničnu posudbu svojoj matičnoj knjižnici.

* Sofija Konjević, e-pošta: sofija@irb.hr

Prosljeđivanje narudžbe:

Knjižnice od kojih želite naručiti:

Odaberi knjižnicu ▼

Slanje narudžbe:

Odaberite dokument za slanje...

Odaberi

[← Povratak na popis zahtjeva](#)

Slika 2 – Prosljeđivanje narudžbe

Prilikom prijave identitetom AAI, ukoliko knjižnica nije registrirana, administratoru će biti ponuđeno da registrira knjižnicu. Kada korisnik unosi narudžbu, na osnovi domene institucije, sustav automatski šalje zahtjev matičnoj knjižnici (npr. ako je korisnik s Ruder, zahtjevi idu Knjižnici IRB-a). Korisnik nema mogućnost izravne narudžbe od drugih knjižnica, već matična knjižnica prosljeđuje zahtjev. Kako u mnogim institucijama narudžbe unose knjižničari, njima će, nakon što ispune narudžbu, biti ponuđeno da izaberu knjižnicu od koje naručuju. U novom sustavu administratori knjižnica obvezno moraju izabrati knjižnicu od koje naručuju, u protivnom zahtjev neće biti prosljeđen nijednoj knjižnici.

Prilikom odabira nove narudžbe korisnik bira želi li narudžbu članka iz časopisa, poglavlja iz knjige, originala knjige ili iznimno originala časopisa. Također može odabrati želi li građu besplatno ili je spreman građu dodatno platiti (slika 1).

Knjižnice registrirane u sustav putem programa šalju zahtjeve, ali ih također putem programa trebaju i rješavati.

SEND 2.0 također omogućuje slanje digitalnih datoteka korisnicima/drugim knjižnicama te pruža potpunu podršku u procesu narudžbe/dostave digitalne građe (slika 2).

Sastavni dio SEND-a 2.0 je i modul praćenja statistike posudbi, što bitno olakšava nadzor i uvid u međuknjižničnu posudbu.

Literatura

1. V. Topolčić, J. Stojanovski, D. Ražem, Biblioteka Instituta "Ruđer Bošković". I. Koje časopise najviše traže vanjski korisnici?, 8. savjetovanje o naučnim i stručnim publikacijama i polupublikacijama, 14. – 15. listopada, 1981., Zagreb (poster).
2. V. Topolčić, J. Stojanovski, D. Ražem, Biblioteka Instituta "Ruđer Bošković". II. Što našim suradnicima manjka u fondu tekuće periodike? 8. savjetovanje o naučnim i stručnim publikacijama i polupublikacijama, 14. – 15. listopada, 1981., Zagreb (poster).
3. V. Borić, Knjižnica knjižnici – renesansa međuknjižnične posudbe, *Kem. Ind.* **48** (2) (1999) 67–68.
4. V. Borić, M. Pranjić, Novi program za međuknjižničnu posudbu SEND (Sustav elektroničke narudžbe dokumenata), *Ruđer: znanstveno glasilo Instituta "Ruđer Bošković"* **4** (3) (2003) 10–11.
5. B. Macan, S. Konjević, A survey of interlibrary loans at Ruđer Bošković Institute Library, Croatia, 2003–2008, *Interlend. Doc. Supply* **39** (1) (2011) 45–52, doi: <http://dx.doi.org/10.1108/02641611111112147>.